

Patentstyret
Postboks 8160 Dep
0033 Oslo

NRK Juridisk avdeling

Postadresse: Postboks 8500
Majorstuen, 0340 Oslo
Besøksadresse: Bj. Bjørnsons pl. 1

Sentralbord: 23 04 70 00
Telefaks: 23 04 82 00
Mobil: 90 61 82 39
E-post: kari.anne.lang-ree@nrk.no

Norsk rikskringkasting AS
Foretaksreg.: NO976 390 512 MVA

www.nrk.no

Deres ref.:
201703254

Vår ref.:

Dato:
13. desember 2017

Varemerkesøknad nr. 201703254 for JÆVLA HOMO

Jeg viser til uttalelse i varemerkesøknad av 14. august 2017 vedrørende NRKs søknad om registrering av varemerket JÆVLA HOMO, og NRKs anmodning til Patentstyret om utsatt svarfrist av 13. november 2017.

Patentstyret anfører i sin uttalelse av varemerket ikke kan registreres fordi det strider mot moral jf. varemerkeloven § 15.1 og mangler særpreg jf. varemerkeloven § 14.1. NRK er ikke enig i Patentstyrets uttalelse.

Stridende mot moral

Patentstyret skriver at de "ikke kan registrere et varemerke som støter an mot folks sedelighetfølelse eller virker krenkende overfor folks religiøse følelser eller etiske og moralske begreper".

Det følger av varemerkeloven § 15 første ledd bokstav a) at et varemerke ikke kan registreres hvis det strider mot lov, offentlig orden eller moral. I forarbeidene til loven står følgende om forståelsen av bestemmelsen:

Spørsmålet om et varemerke strider mot offentlig orden eller moral, må vurderes ut fra norske samfunnsforhold og moralnormer. Forbudet kan for eksempel få anvendelse hvis det søkes registrert et varemerke som består av et symbol som i brede kretser oppfattes som rasistisk.

Det følger av Kjennetegnsretten av Lassen og Stenvik s. 136 at:

Det er nemlig ikke spørsmål om varemerket i seg selv - isolert betraktet - er i strid med offentlig orden eller moral. Spørsmålet [er] om *bruken* av varemerket, for slike varer som det er søkt registrert for, vil være i strid med offentlig orden eller moral.

Som Lassen/Stenvik skriver videre er bestemmelsen en levende standard, og moraloppfatninger i samfunnet er i stadig bevegelse. Videre står det at grensene for

moraloppfatninger har vært i kraftig bevegelse gjennom årene "og det er vel i dag få som vil reagere på registreringer som... HOMSEBOKSEN for telekommunikasjonsvirksomhet." Eksempler forfatterne trekker frem som *uregistrerbare* er TERRORIST, NAZIST og religiøse symboler.

Spørsmålet Patentstyret må ta stilling til er hvorvidt det i dag vil oppfattes som krenkende for samfunnets generelle moraloppfatning at figurmerket JÆVLA HOMO brukes for enkelte hodeplagg og fottøy og telekommunikasjonsvirksomhet, utdanningsvirksomhet, opplæringsvirksomhet, underholdningsvirksomhet, sportslige og kulturelle aktiviteter, produksjon av radio- og fjernsynsprogram, m.v. Vurdering skal vurderes ut fra mennesker med normale oppfatninger og holdninger, ikke de spesielt hårsåre eller strenge.

Varemerket består av to ord, JÆVLA og HOMO.

På latin betyr HOMO «menneske» og er det vitenskapelige slektsnavnet på menneskeslekten. Av Ordnett.no fremgår det at homo er et muntlig uttrykk for en homofil person. NRK mener det er grunn til å hevde at homo har blitt et vanlig uttrykk for mennesker med homofil legning og at ordet ikke oppfattes som krenkende for samfunnets generelle moraloppfatning.

JÆVLA eller JÆVLIG er ifølge Ordnett.no et adjektiv som brukes som uttrykk for sterk ergrelse eller irritasjon, for eksempel slik: "vi hadde det jævlig". Brukes også om ondskapsfull, råttan og som et forsterkende uttrykk som innmari. Ordet er etymologisk avledet fra djevel. Ordet brukes i vanlig dagligtale i Norge. Ordet er også brukt som en del av tittelen på mange kjente bøker, plateutgivelser og filmer, som: Å være ung er for jævlig, Livet er jævlig deilig, Det er så jævlig kjedelig, rektor! og Jævla Jazzist Grete Stitz.

Bakgrunnen for NRKs varemerkesøknad og bruk som tittel på TV-program er å alminneliggjøre «Jævla homo», som i en undersøkelse fra 2015 den gang var de mest brukte skjellsordene i skolegården. Og valget av navn og kampanje har lyktes. Som programlederen skrev til følgerne sine og på NRKs nettsider:

tusen million takk til alle som instagrammer "jævla homo" og viser at det å være skeiv også kan være noe fint. akkurat i dag, når så mange fantastisk bra folk trykker de vonde ordene til brystet sitt, funker det ikke å bruke det som skjellsord. -- #jævlahomo

NRK er av den oppfatning at uttrykket JÆVLA HOMO ikke kun er et skjellsord som er krenkende for det norske samfunnets generelle moraloppfatning i 2017 når uttrykket brukes for de vareklasser og tjenester NRK har søkt det registrert for.

Mangler særpreg

Patentstyret skriver også at JÆVLA HOMO ikke vil oppfattes som et kjennetegn som er egnet til å skille noens varer fra andre, men som en ytring. Patentstyret mener varemerket ikke oppfyller kravet i varemerkeloven § 14 første ledd hvor det fremgår at:

Et varemerke som skal registreres må bestå av et tegn som kan beskyttes etter § 2 og som kan gjengis grafisk. Det må ha særpreg som kjennetegn for slike varer eller tjenester som det gjelder.

Varemerket består av tegn som kan beskyttes og som kan gjengis grafisk. NRK mener at JÆVLA HOMO også oppfyller det generelle kravet til særpreg for de søkte varer og tjenester.

Av Ot.prp.nr.98 (2008-2009) Om lov om beskyttelse av varemerker (varemerkeloven) fremgår følgende om kravet:

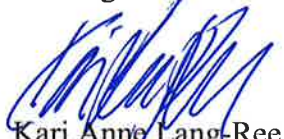
Merket må være egnet til å skille de konkrete varer eller tjenester søknaden gjelder fra varer eller tjenester som stammer fra andre. Dette må vurderes ut fra hvordan den relevante omsetningskretsen her i riket ville oppfatte merket. For alminnelige forbruksvarer vil den relevante målestokken være gjennomsnittsfbrukeren, som etter EF-domstolens praksis skal anses for å være alminnelig opplyst, rimelig oppmerksom og velunderrettet. Det er helhetsinntrykket merket gir, som skal vurderes, jf. for eksempel EF-domstolens avgjørelser i sak C 329/02 P *SAT.1* 16. september 2004 og sak C 37/03 P *Bio ID* 15. september 2005, jf. også sak C 273/05 P *Celltech* 19. april 2007. Merket kan som helhet ha tilstrekkelig særpreget selv om dets enkeltdeler isolert sett ikke oppfyller dette kravet.

NRK er ikke enig i at gjennomsnittsfbrukeren ikke vil kunne oppfatte at hodeplagg og fottøy og telekommunikasjonsvirksomhet, utdanningsvirksomhet, opplæringsvirksomhet, underholdningsvirksomhet, sportslige og kulturelle aktiviteter, produksjon av radio- og fjernsynsprogram med merket JÆVLA HOMO kommer fra NRK, og ingen andre. NRK mener det heller er originalt og vil vekke undring av JÆVLA HOMO brukes som varemerke.

Registreringen vil ikke være til hinder for at andre skal kunne bruke «jævla homo» i daglig tale. NRKs varemerke er kun til hinder for at andre bruker uttrykket «jævla homo» i næringsvirksomhet som varemerke for de vareklassene merket er registrert for. NRKs varemerke er altså kun til hinder for at andre aktører i næringsvirksomhet bruker JÆVLA HOMO som varemerke for varer og tjenestene i klasse 25, 38 og 41.

NRK opprettholder søknaden.

Vennlig hilsen

Kari Anne Lang-Ree
Advokat